

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/238/2013
Identifikačné číslo spisu:	4207204493
Dátum vydania rozhodnutia:	28.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4207204493.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Edity Bakošovej a sudcov JUDr. Evy Sakálovej a JUDr. Ľubora Šeba, v právnej veci žalobkyne V., so sídlom v S., zastúpenej MAPLE & FISH s.r.o., so sídlom v Bratislave, Rajská č. 15/A, v mene ktorej vykonáva advokáciu ako konateľ JUDr. Viliam Karas, proti žalovaným 1/ N., so sídlom v G., 2/ X., so sídlom v G., zastúpeným JUDr. Lenkou Molčanovou, advokátkou v Prešove, Hlavná č. 10, o vydanie nehnuteľných vecí, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 12 C 77/2007, o dovolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 13. marca 2013 sp. zn. 6 Co 131/2010, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 13. marca 2013 sp. zn. 6 Co 131/2010

1/ z a m i e t a proti zmeňujúcemu výroku,

2/ o d m i e t a proti potvrdzujúcemu výroku.

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo vzťahu k žalovanému 2/ nepriznáva.

Odôvodnenie

Žalobkyňa sa žalobou doručenou Okresnému súde Komárno 25. apríla 2007 domáhala po poslednej úprave petitu, ktorú súd prvého stupňa pripustil uznesením z 15. apríla 2009 č.k. 12 C 77/2007-287, proti žalovanému 1/ navrátenia vlastníctva a vydania nehnuteľností nachádzajúcich sa:

v katastrálnom území S., a to parc. č. XXXX/X - orná pôda o výmere 1057 m², parc. č. XXXX/X. - orná pôda o výmere 330 m², vytvorených Geometrickým plánom č. XX/b/XXXX z 21. februára 2008 vyhotoveným Ing. Janou Bizubovou, autorizačne overeným Ing. Ladislavom Ivanom, autorizovaným geodetom a kartografom 25. februára 2008 a úradne overeného Správou katastra H. 27. marca 2008 pod č. XXX/XX, pre kat. úz. S., odčlenených od parc. č. XXXX/X - orná pôda o výmere 7679 m², vedená katastrálnym úradom v J., Správou katastra H., v obci S., v kat. úz. S., v katastri nehnuteľností v registri C na katastrálnej mape bez evidencie na Liste vlastníctva,

v katastrálnom území H., a to parc. č. XXXX/X - ovocné sady o výmere 121 m², parc. č. XXXX/X - ovocné sady o výmere 22 m², vytvorených Geometrickým plánom č. XX/a/XXXX z 21. februára 2008 vyhotoveným Ing. Janou Bizubovou, autorizačne overeným Ing. Ladislavom Ivanom, autorizovaným geodetom a kartografom 25. februára 2008 a úradne overeného Správou katastra H. 13. marca 2008 pod č. XXX/XX., pre kat. úz. H. odčlenených od parc. č. XXXX - ovocné sady o výmere 41941 m², vedená katastrálnym úradom v J., Správou katastra H., v obci H., v kat. úz. H., v katastri nehnuteľností v registri C na katastrálnej mape bez evidencie na Liste vlastníctva,

proti žalovanému 2/ navrátenia vlastníctva a vydania nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území S., a to

parc. č. XXX/X - lesné pozemky o výmere 4726 m², vytvorených Geometrickým plánom č. XX/a/XXXX. z 21. februára 2008 vyhotoveným Ing. Janou Bizubovou, autorizačne overeným Ing. Ladislavom Ivanom, autorizovaným geodetom a kartografom 25. februára 2008 a úradne overeného Správou katastra H. 27. marca 2008 pod č. XXX/XX, pre kat. úz. S., vytvorená od parc. č. XXX/X - lesné pozemky o výmere 4726 m², vedená katastrálnym úradom v J., Správou katastra H. v obci S., v kat. úz. S., v katastri nehnuteľností v registri C na katastrálnej mape na LV č. XXXX,

a parc. č. XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 34 m², vytvorenej Geometrickým plánom č. XX/a/XXXX z 21. februára 2008 vyhotoveným Ing. Janou Bizubovou, autorizačne overeným Ing. Ladislavom Ivanom, autorizovaným geodetom a kartografom 25. februára 2008 a úradne overeného Správou katastra H. 27. marca 2008 pod č. 190/08, pre kat. úz. S., vytvorená od parc. č. XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 34 m², vedená katastrálnym úradom v J., Správou katastra H., v obci S., v kat. úz. S., v katastri nehnuteľností v registri C na katastrálnej mape na LV č. XXXX.

Žalobu odôvodnila tým, že jej právny predchodca bol pôvodným výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, preto ako oprávnená osoba podľa zákona č. 161/2005 Z.z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len „zákon č. 161/2005 Z.z.“) vyzvala 25. apríla 2006 a 26. apríla 2006 žalovaných na vrátenie vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam a na ich vydanie, avšak žalovaní jej sporné nehnuteľnosti odmietli vydať.

Okresný súd Komárno rozsudkom z 9. februára 2010 č.k. 12 C 77/2007-368 žalobu žalobkyne voči žalovanému 1/ zamietol, žalovanému 2/ uložil povinnosť v lehote 30 dní vydať a navrátiť žalobkyni vlastníctvo k parc. č. XXX/X - lesné pozemky o výmere 4726 m², vytvorenej Geometrickým plánom č. XX/a/XXXX. z 21. februára 2008 vyhotoveným Ing. Janou Bizubovou, autorizačne overeným Ing. Ladislavom Ivanom, autorizovaným geodetom a kartografom 25. februára 2008 a úradne overeného Správou katastra H. 27. marca 2008 pod č. XXX/XX, pre kat. úz. S., vytvorenej od parc. č. XXX/X - lesné pozemky o výmere 4726 m², vedenej katastrálnym úradom v J., Správou katastra H., v obci S., v kat. úz. S., v katastri nehnuteľností v registri C na katastrálnej mape na LV č. XXXX a vo zvyšku žalobu voči žalovanému 2/ zamietol. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania vo výške 729,54 Eur do troch dní a vo vzťahu žalobkyne a žalovaného 2/ žiadnemu z nich náhradu trov konania nepriznal. Výkonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobkyňa je útvorom rímsko-katolíckej cirkvi s vlastnou právnou subjektivitou v zmysle zákona č. 308/1991 Zb. Z predloženej pkn. vl. č. XXX mal preukázané, že pôvodným vlastníkom nehnuteľností bola V. a z pkn. vl. č. XXX vyplynulo, že pod B1 bola zapísaná ako pôvodný vlastník V.. Súd preto nemal pochybnosti, že žalobkyňa je osobou s právnou subjektivitou a osobou oprávnenou v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z.z. Z písomných výziev doručených žalovaným mal preukázané, že žalobkyňa sa domáhala od žalovaných vydania a navrátenia vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré vo výzvach špecifikovala označením pozemnoknižnými vložkami a identifikáciou parciel. Za dôvodnú považoval námietku žalovaného 1/ týkajúcu sa nedostatku jeho pasívnej legítimácie, keď dospel k záveru, že v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. účinného od 1. apríla 1991, do vlastníctva obcí prešli účinnosťou tohto zákona veci z majetku Slovenského štátu (správne „Slovenskej republiky“ - pozn. dovolacieho súdu). Uviedol, že

Slovenský pozemkový fond bol zriadený v zmysle zákona č. 330/1991 Zb. s účinnosťou od 12. júla 1991, preto žalovaný 1/ nie je povinnou osobou, ktorá ku dňu účinnosti zákona č. 161/2005 Z.z. spravovala nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky. Žalobu žalobkyne voči žalovanému 1/ preto súd prvého stupňa zamietol. Vo vzťahu k žalovanému 2/ považoval súd prvého stupňa nárok žalobkyne za čiastočne dôvodný, keď žalobkyňa si voči žalovanému 2/ uplatnila nárok na vydanie a navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam parc. č. XXX/X - lesné pozemky o výmere 4726 m² a parc. č. XXX/XX, ktorá je charakterizovaná ako zastavané plochy a nádvoria. Z predloženej identifikácie parciel zistil, že parc. č. XXX/X a parc. č. XXX/XX boli vytvorené z pôvodnej parc. č. XXX, zapísanej v pkn. vl. pre kat. úz. S.. Táto bola odpísaná do uvedenej vložky z pkn. vl. č. XXX, z ktorej vyplýva, že pôvodným vlastníkom tejto nehnuteľnosti bola V.. Zo zápisu pod B3 vyplýva, že vlastníkom tejto nehnuteľnosti sa stal štát na základe zákona č. 46/1948 Zb. Táto skutočnosť je potvrdená aj v pkn. vl. č. XXXX v časti B1, do ktorej bola parcela odpísaná. Z LV č. XXXX vyplýva, že žalovaný 2/ je povinnou osobou v zmysle § 4 ods. 1 reštitučného zákona. Keďže novovytvorená parc. č. XXX/XX je zastavaná plocha, dospel súd k záveru, že nespĺňa podmienky na jej navrátenie žalobkyni, preto v tejto časti návrh zamietol a odporcovi 2/ uložil povinnosť vydať a navrátiť vlastníctvo len k nehnuteľnosti parc. č. XXX/X. O náhrade trov konania voči žalovanému 1/ rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a voči žalovanému 2/ podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobkyne a žalovaného 2/ rozsudkom z 13. marca 2013 sp. zn. 6 Co 131/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa

vo vzťahu k žalovanému 1/ vo veci samej a v časti týkajúcej sa trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie,

vo vzťahu k žalovanému 2/ v napadnutej vyhovujúcej časti potvrdil a v napadnutej zamietajúcej časti zmenil tak, že žalovanému 2/ uložil povinnosť vydať a navrátiť žalobkyni vlastníctvo k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX kat. úz. S., okres H., parc. č. XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 34 m² s príslušnou dokumentáciou, všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobkyni náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému 2/ nepriznal.

Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa týkajúcim sa nedostatku vecnej pasívnej legitimácie žalovaného 1/. Jeho názor považoval za predčasný, pretože súd prvého stupňa sa najmä nevysporiadal s listinným dôkazom Obce S., podľa ktorého obec nikdy nespravovala nehnuteľnosti parc. č. XXXX/X. a parc. č. XXXX kat. úz. S. a kat. úz. H. a od roku 1996 ide o zanedbané pozemky, ktoré nikto neužíva. Rozsudok súdu prvého stupňa preto považoval v tejto časti za predčasný a nepreskúmateľný, pre ktorý dôvod bolo potrebné napadnutý rozsudok v tejto časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vo vzťahu k žalovanému 2/ uviedol, že jeho vecná pasívna legitimácia vyplýva z LV č. XXXX pre kat. úz. S., kde ako vlastník je zapísaná Slovenská republika - X. Jeho pasívnu legitimáciu je potrebné vyvodiť zo zákona č. 161/2005 Z.z., keď označenie Slovenská republika v tomto prípade je nadbytočné, pretože podľa § 4 ods. 1 reštitučného zákona, povinnou osobou je právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľnú vec vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce alebo ju drží. V danom prípade ide o lesné pozemky, ktoré môžu na území Slovenskej republiky spravovať iba Štátne lesy. Žalovaný 2/ ako správca a držiteľ sporných nehnuteľností v zmysle reštitučného zákona je osobou povinnou, preto nie sú pochybnosti o jeho pasívnej legitimácii v tomto konaní. S poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 247/2009 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 12/2010 potom uviedol, že výzva žalobcu na vydanie predmetných nehnuteľností spĺňala náležitosti vyžadované zákonom, pretože obsahovala uvedenie, akým spôsobom nehnuteľnosti prešli do vlastníctva štátu, keď uviedol § 3 ods. 1 písm. c/ zák. č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy, čo osvedčuje zápis vo vložke č. XXXX, a nebolo potrebné s výzvou predkladať aj samotné rozhodnutie. Oprávnená osoba vyzvala povinné osoby v zákonom stanovenej lehote, t.j. do 30. júna 2006, preto nie je možné ani hovoriť o preklúzii nároku tak, ako namieta žalovaný 2/ vo svojom odvolaní ako aj vo vyjadreniach počas celého konania. Ak teda súd prvého stupňa vo vzťahu k žalovanému 2/ čiastočne návrhu vyhovel, rozhodnutie v tejto časti je vecne správne a odvolací súd ho podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. V

ostatnej zamietajúcej časti vo vzťahu k žalovanému 2/ odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p ako vecne nesprávny zmenil, keď nepovažoval za dôvodnú námietku žalovaného 2/, že nehnuteľnosti označené v katastri ako zastavaná plocha nepodliehajú zákonu č. 161/2005 Z.z., pretože pozemky, vydania ktorých sa žalobkyňa domáha, nespádajú pod ustanovenie § 6 uvedeného zákona, keďže predmetom vydania má byť všetok majetok odňatý cirkvi v rozhodnom období, ak tvoril pôvodnú hospodársku usadlosť. Žalobkyňa sa od žalovaného 2/ domáha vydania nehnuteľnosti, a to parc. č. XXX/XX., ktorá je zapísaná na LV č. XXXX pre kat. úz. S. ako zastavaná plocha o výmere 34 m². Stavba na tejto parcele je evidovaná na LV č. XXXX ako poľnohospodárska stavba vo vlastníctve fyzických osôb Z. a S. na základe kúpnej zmluvy. Po doplnení dokazovania odvolací súd mal preukázané, že stavbu postavenú na parc. č. XXX/XX. nadobudli fyzické osoby od správcu konkurznej podstaty PD S. na základe kúpnej zmluvy z 22. januára 2003, vklad ktorej bol povolený 23. apríla 2003. Súčasne s touto stavbou kupujúci nadobudli do svojho vlastníctva aj nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na parc. č. XXX/XX označenú ako mliečnica, pričom podľa znaleckého posudku bola zaradená ako budova pre poľnohospodársku výrobu a chov živočíchov. Stavba na parc. č. XXX/XX bola označená ako garáž, ktorý objekt je užívaný od roku 1953, keď súp. číslo jej bolo pridelené 8. novembra 2002. Z takto doplneného dokazovania odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade predmetná nehnuteľnosť spĺňa podmienky ustanovenia § 2 ods. 1 písm. c/ zákona č. 161/2005 Z.z., podľa ktorého vlastnícke právo sa vracia k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria lesný pôdny fond, hospodárske stavby a ostatné stavby súvisiace s ním. Je nesporné, že tieto pozemky pôvodne tvorili lesný pôdny fond, ale na základe žiadosti fyzických osôb, kupujúcich S. a Z., boli tieto rozhodnutím Okresného úradu v Komárne, odbor pozemkového poľnohospodárstva a lesného hospodárstva zo 16. apríla 2003 vyňaté z lesného pôdneho fondu a preradené do kultúry zastavané plochy. I vzhľadom na výmeru nehnuteľnosti (34 m²) je nutné vychádzať z toho, že ide o drobnú stavbu, ktorá účelovo súvisí s pôvodnou hospodárskou stavbou. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrhu žalobcu voči žalovanému 2/ aj v tejto časti vyhovel.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 2/ vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku s poukazom na ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. a vo vzťahu k zmeňujúcemu výroku s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ a § 237 písm. f/ O.s.p., s návrhom na zrušenie rozsudku odvolacieho súdu v napadnutých výrokoch a jeho vrátenie odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Žalovaný 2/ prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., pretože postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odôvodnenie rozsudku nemá náležitosti ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., pretože súd sa nevysporiadal so všetkými jeho námietkami uvádzanými v konaní, ktoré v dôvodoch svojho dovolania doslovne zopakoval tak, ako ich uvádzal v priebehu celého konania (aktívna legitimácia žalobkyne a potvrdenie Ministerstva kultúry SR z 21. augusta 2008, nedostatok zákonných náležitostí výzvy na vydanie veci, preukázanie nástupníctva žalobkyne, nedostatok vecnej pasívnej legitimácie žalovaného 2/, preklúzia práva vzhľadom na zmeňujúce návrhy na začatie konania, zápis vzťahujúci sa k urbárskemu majetku, druh pozemku parc. č. XXX/XX.) v dôsledku čoho je rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čo má za následok aj to, že rozhodnutie v napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Zároveň žiadal odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného 2/ navrhla jeho dovolanie zamietnuť, považujúc napadnuté rozhodnutie za správne.

Žalovaný 1/ vyjadrenie k dovolaniu nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

V posudzovanej veci krajský súd rozhodol formou rozsudku voči žalovanému 2/ tak, že rozsudok súdu

prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti potvrdil a v jeho zamietajúcej časti vo veci samej zmenil. Žalovaný 2/ žiadal zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu v oboch výrokoch.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal preto prípustnosť dovolania osobitne vo vzťahu k potvrdzujúcej časti rozsudku odvolacieho súdu a osobitne k jeho zmeňujúcej časti a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 2/ nie je prípustné vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku a vo vzťahu k zmeňujúcemu výroku nie je dôvodné.

U dovolania žalovaného 2/ smerujúceho proti výroku, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti potvrdil, neboli totiž splnené podmienky jeho prípustnosti.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 ods. 2, 3 O.s.p.

V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovoláním nie je napadnutý zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, ani taký potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, nejde ani o potvrdzujúci výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Preto dovolanie podľa § 238 ods. 2 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejedná sa ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie žalovaného 2/ podľa týchto zákonných ustanovení proti tejto časti rozsudku odvolacieho súdu preto nie je prípustné.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z väd uvedených v § 242 ods. 1 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou vadou v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady konania, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takej vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a existencia procesných väd tejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Žalovaný 2/ v dovolaní namieta, že konanie trpí vadou v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Žalovaný 2/ v súvislosti s ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, v dôsledku čoho je rozhodnutie nepreskúmateľné, nemá náležitosti ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., pretože odvolací súd sa nevyporiadal s jeho námietkami uvádzanými v odvolaní.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Jedným z aspektov na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (IV. ÚS 115/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, I. ÚS 353/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 219 ods. 2 O.s.p. dáva odvolaciemu súdu možnosť, v prípade, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V preskúmvanej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Sú prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na

prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, vysporiadal sa s námietkami žalovaného 2/ uvádzanými v konaní a tiež v dostatočnom rozsahu zodpovedal, prečo bolo v konkrétnom rozsahu žalobe voči žalovanému 2/ vyhovené a prečo bola žaloba čiastočne zamietnutá. Prijatý záver o splnení zákonných podmienok pre priznanie žalobkyni uplatneného nároku vo vzťahu k žalovanému 2/ dostatočne doplnil a zrozumiteľne vysvetlil odvolací súd, ktorý sa tiež vysporiadal s jeho námietkami uvádzanými v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku tak dalo odpoveď na skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešného žalovaného 2/ neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek žalovaného 2/. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa § 237 O.a.p. prípustné nie je.

Pokiaľ žalovaný 2/ v tejto časti svoje dovolanie odôvodňuje aj tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie v tejto časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, k tomu treba uviesť, že iné procesné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod, ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné; samotné tieto vady ale prípustnosť dovolania nezakladajú. Rovnako nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je prípustným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné, samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v Občianskom súdnom poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmaniu, a preto ani zohľadniť vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Možno teda uzavrieť, že dovolanie žalovaného 2/ týkajúce sa potvrdzujúcej časti rozsudku odvolacieho súdu, nie je prípustné.

Ostávalo preto posúdiť opodstatnenosť dovolania žalovaného 2/ smerujúceho proti tej časti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalovanému 2/ uložil povinnosť vydať a navrátiť žalobcovi vlastníctvo k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX kat. úz. S., okres H., parc. č. XXX/XX - zast. pl. a nádvorie o výmere 34 m² s príslušnou dokumentáciou.

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti treba považovať za vecne správny.

Dovolateľ namieta, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje aj konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolateľ vo vzťahu k zmeňujúcemu výroku napadnutého rozsudku namieta, že sa odvolací súd obmedzil len na interpretáciu § 6 zákona č. 161/2005 Z.z. bez interakcie na iné ustanovenia tohto zákona a osobitných právnych predpisov.

Účelom zákona č. 161/2005 Z.z. je navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu, t.j. zákona č. 282/1993 Z.z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam v znení zákona č. 97/2002 Z.z. a prechod vlastníctva k niektorým nehnuteľným veciam. Toto právo je podmienené preukázaním existencie zákonom predvídaných právnych skutočností.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z.z., vlastnícke právo sa vracia k nehnuteľným veciam, ktoré

tvoria

- a/ poľnohospodársku pôdu,
- b/ hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti,
- c/ lesný pôdny fond, hospodárske stavby a ostatné stavby súvisiace s ním,
- d/ podiely spoločnej nehnuteľnosti.

Podľa ods. 2 cit. ustanovenia, právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam podľa odseku 1 môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky vrátane ich útvarov, ktoré majú právnu subjektivitu, ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od 8. mája 1945, židovským náboženským obciam od 2. novembra 1938 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 3.

Podľa § 3 ods. 1 písm c/ zákona č. 161/2005 Z.z., oprávnenej osobe sa navráti vlastníctvo k nehnuteľným veciam, ktoré prešli do vlastníctva štátu alebo obce na základe odňatia bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy alebo podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme (trvalej úprave vlastníctva k poľnohospodárskej a lesnej pôde).

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z.z., povinnou osobou je právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce alebo nehnuteľnú vec drží.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z.z., právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam môže uplatniť oprávnená osoba písomnou výzvou voči povinnej osobe do 30. apríla 2006, ak v tejto lehote preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v tejto lehote právo zaniká.

Podľa § 6 zákona č. 161/2005 Z.z., vlastníctvo sa nenavracia k

- a/ pozemku, na ktorom bol po prevode alebo prechode do vlastníctva štátu zriadený cintorín,
- b/ pozemku, ktorý bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu zastavaný; ak bol pozemok zastavaný stavbou, ktorá slúži zariadeniam telesnej kultúry, zdravotníctva, kultúry, na poskytnutie služieb sociálnej starostlivosti alebo sociálnych služieb na pracovnú rehabilitáciu a zamestnávanie telesne postihnutých osôb a na školské účely, nemožno vydať ani príslušné pozemky slúžiace na tieto účely,
- c/ pozemku, na ktorom bola zriadená záhradková alebo chatová osada,
- d/ pozemku, na ktorom sú telovýchovné a športové zariadenia,
- e/ pozemku, ktorý slúži na účely obrany štátu, ťažbu vyhradených nerastov, chráneného areálu, národnej prírodnej pamiatky, chráneného krajinného prvku alebo ich ochranného pásma s tretím stupňom alebo štvrtým stupňom ochrany.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vec posudzoval podľa všetkých hore citovaných ustanovení, keď z obsahu vykonaného dokazovania mal preukázané, že parc. č. XXX/XX, je zapísaná na LV č. XXXX pre kat. úz. S. ako zastavaná plocha o výmere 34 m² a stavba na tejto parcele je evidovaná na LV č. XXXX ako poľnohospodárska stavba. Skutočnosť, že sa jedná o poľnohospodársku stavbu vyplýva aj z potvrdenia Obce S. z 8. novembra 2002 o určení súpisného a orientačného čísla, z ktorého tiež vyplýva, že stavba bola postavená v rokoch 1952-1953. Z obsahu spisu taktiež vyplýva, že parc. č. XXX/XX zap. na LV č. XXXX bola odčlenená z parc. č. XXX/X zap. na LV č. XXXX. z jej výmery 7724 m², vedenej ako lesný pozemok, vo vlastníctve Slovenskej republiky - X., a to geometrickým plánom č. XXXXXXXX-XXX/XXXX. z 21. novembra 2002, vyhotoveným na zameranie parc. č. XXX/XX-XX. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že rozhodnutím Okresného úradu v Komárne zo 16. apríla 2003 bol pozemok parc. č. XXX/XX nachádzajúci sa v kat. úz. S. vyňatý z lesného pôdneho fondu a preradený do kultúry zastavané plochy.

Ak potom odvolací súd na základe takto zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že predmetná nehnuteľnosť spĺňa podmienky ustanovenia § 2 ods. 1 písm. c/ zákona č. 161/2005 Z.z., podľa ktorého vlastnícke právo sa vracia k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria lesný pôdny fond, hospodárske stavby a

ostatné stavby súvisiace s ním a ustanovenie § 6 cit. zákona nemožno na prejednávanej vec aplikovať, bolo potrebné jeho rozhodnutie považovať za vecne správne, a to bez potreby osobitne vykladať pojem „lesný pozemok“ v zmysle zákona č. 61/1977 Zb., resp. zákona č. 326/2005 Z.z..

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že žalovaný 2/ napadol dovolaním vecne správny rozsudok odvolacieho súdu. Keďže v konaní neboli zistené vady uvedené v § 237 O.s.p. a konanie nie je postihnuté ani inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného 2/ podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol. Pokiaľ jeho dovolanie smerovalo proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu, dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.).

Náhradu trov dovolacieho konania úspešnej žalobkyni nepriznal, pretože nepodala návrh na ich priznanie (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s §§ 224 ods. 1, 142 ods. 1 a 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.